

DEMOKRASİ NÖBETLERİ

TOPLUMSAL ALGIDA 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ

NEBİ MİŞ, SERDAR GÜLENER, İPEK COŞKUN, HAZAL DURAN, M. ERKUT AYVAZ

SETA

DEMOKRASİ NÖBETLERİ

TOPLUMSAL ALGIDA 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ

DEMOKRASİ NÖBETLERİ

TOPLUMSAL ALGIDA 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ

NEBİ MİŞ, SERDAR GÜLENER, İPEK COŞKUN
HAZAL DURAN, M. ERKUT AYVAZ

KATKIDA BULUNANLAR
SERENCAN ERCİYAS, S. HÜSEYİN ÖZTÜRK

SETA

SETA Kitapları 10

ISBN: 978-605-4023-80-6

© 2016 SET Vakfı İktisadi İşletmesi

1. Baskı: Ekim 2016, İstanbul

Bu yayının tüm hakları SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı'na aittir. SETA'nın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Editör: Mehmet Akif Memmi

Düzeltili: Mustafa Said İşeri

Tasarım ve Kapak: Hasan Suat Olgun

Baskı ve Cilt: TurkuvaZ Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş., İstanbul

SETA Kitapları

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya 06700 Ankara

Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

www.setav.org | info@setav.org

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Yönetici Özeti	11
GİRİŞ	15
15 Temmuz Darbe Girişimine Giden Süreç	19
15 Temmuz Darbe Girişiminin Organizasyonel Yapısı ve TSK İçindeki FETÖ Örgütlenmesi	24
FETÖ Hakkında İki Savcılık İddianamesi ve Darbe Girişimine Gelen Süreç	24
FETÖ Mensuplarının TSK'ya Sızması	27
Öncesi ve Sonrasıyla 15 Temmuz Darbe Girişimi	29
BİR	
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	33
Araştırma Deseni ve Örneklemen Belirlenmesi	37
Soru Formlarının Hazırlanması	38
Araştırmanın Sınırlılıkları	39
İKİ	
MEYDANLARIN PROFİLİ	41
Görüşmelerin Yapıldığı Meydanların Genel Özellikleri	43

Üç

SAHA ARAŞTIRMASININ BULGULARI	51
15 Temmuz Akşamında İnsanları	
Sokağa Çıkaran Motivasyon	53
Darbe Girişiminin Faillerine Yönelik Toplumsal Algı	62
Darbe Girişiminde FETÖ ve Dış Güçler Algısı	64
Darbe Girişimini Başarısız Kılan Etkenler	69
Darbenin Engellenmesinde ve Toplumun	
Mobilizasyonunda Erdoğan Liderliği	73
15 Temmuz Sonrası TSK'ya Bakış	77
FETÖ'ye Bakış	86
Toplumun Darbe Hafızası ve 15 Temmuz Darbe Girişimi	93
Muhalefet Partilerinin 15 Temmuz Darbe Girişimine	
Yönelik Tutumlarına Bakış	97
Kendini Güvende Hissetme Durumu	103
Darbeciler ve Destekçileri ile Hesaplaşma	106
Siyasi Hesaplaşma	107
Hukuksal Hesaplaşma	110
Darbe Girişiminin Başarılı Olması Durumunda	
Türkiye'nin Geleceği	119

DÖRT

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE DEMOKRASİ	
NÖBETLERİNDE SOSYAL MEDYANIN ROLÜ	123

SONUÇ	133
--------------	------------

Yazarlar	145
-----------------	------------

ÖNSÖZ

15 Temmuz Cuma gecesi Türkiye, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) içine uzun yıllar boyunca sızmış Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) darbe girişimine tanık oldu. TSK başta olmak üzere devletin stratejik birçok kurumunda kadrolaşmış bu terör örgütünün mensupları tarafından organize edilen darbe girişimi Türkiye darbeler tarihinin de en kanlı olanıydı. FETÖ askeri cuntası TBMM, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Genelkurmay Başkanlığı, Emniyet Müdürlüğü, MİT gibi kritik kurumları F-16 uçakları ve helikopterlerden attıkları bombalarla hedef aldı. Devletin stratejik kurumlarının yanı sıra darbeye karşı direnen sivil halkı da bombalayan ve ağır silahlarla tarayan cuntacılar 241 kişiyi şehit etti ve 2.195 kişiyi de yaraladı.

Darbe girişiminin yaşandığı gece Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, iktidar ve muhalefet partisi yöneticileri ile halkı darbecilere karşı direnmeye çağırdı. Toplumun direnişi ve siyasal partiler, medya ve sivil toplum kuruluşlarının darbecilere karşı kararlı duruşuyla darbe girişimi başarısız oldu. 15 Temmuz gecesinde sergilenen bu sivil duruş devamındaki günlerde her türlü yeniden kalkışmaya karşı sokaklarda tutulan nöbetlerle devam etti. “Demokrasi nöbetleri” olarak adlandırılan yaklaşık bir aylık bu süreç dünya demokrasi tarihinde de bir fenomen oldu. Türkiye'nin tüm illerinde her gece binlerce insan sokaklara ve meydanlara çıkarak darbecilere karşı tepkisini dile getirdi. 27 gün süren demokrasi nöbetleri 10 Ağustos'ta sona erdi.

15 Temmuz'dan geriye bakarsak Türkiye, kökleri Osmanlı dönemine dayanan ancak Cumhuriyet döneminde de devam eden birçok askeri darbe girişimi ile yüzleşmek zorunda kaldı. Bundan önceki darbe girişimleri başarılı olsun ya da olmasın, bu askeri müdahaleler Türkiye siyasal hayatında kalıcı birtakım sonuçlar bırakarak darbe kültürünün sürekliliğini sağladı. Askeri darbe girişimini gerçekleştiren cuntalar kendinden önceki darbelerden cesaret alarak benzer teknik ve yöntemleri kullandı. Darbenin meşruiyetinin oluşması için kimlik grupları arasındaki çatışmaları bahane etti. Darbe sürecinde ve sonrasında darbeciler sivil bürokrasi, aydınlar ve bazı siyasi partilerin desteğini arkasına alarak demokratik yönetimlere el koydu. Bu darbelerin ardından kendi vesayet mekanizmalarının sürdürülmesine ve yerleşmesine paralel şekilde yasal ve kurumsal mekanizmayı dizayn etti. Böylece siyasi alanı sömürgeleştirerek toplumsal alanı da vesayet altına aldı.

Vesayet mekanizmalarının sivil siyasal alanda uzun süreli kalıcı olmasından dolayı Türkiye'de asker-sivil ilişkileri yakın döneme kadar normalleşemedi. AK Parti hükümetleri normalleşmenin sağlanabilmesi için birçok yasal ve kurumsal dönüşüm gerçekleştirdi. Bu dönüşümün sonucunda Türkiye'de bir askeri darbe gerçekleşmesi ihtimalinin ortadan kalktığına yönelik yaygın bir kanaat oluştu. Ancak uzun vadeli bir planla ordunun içerisine sızmış ve motivasyonunu Fetullah Gülen'in mesiyani öğretilerinden alan FETÖ, daha önceki cunta girişimlerini de taklit ederek 15 Temmuz'da kanlı bir darbe girişiminde bulundu. Bu bağlamda 15 Temmuz'da yaşananlar –bir darbe girişiminin ötesinde– terör yöntemlerini de kullanarak devlete ve millete karşı girişilen bir isyan hareketiydi.

15 Temmuz gecesi ve sonrasında yaşananların toplumsal hafızadaki izlerine bakmak ve o gecenin sosyolojik analizini yapmak sürecin doğru değerlendirilmesi açısından çok önemlidir.

Elinizde bulunan kitap, bu kaygı ile 18 Temmuz'dan 10 Ağustos'a kadar Türkiye'nin 9 şehrinde, 12 meydanda, 176 kişi ile mülakatların yer aldığı bir toplumsal araştırmayı içermektedir. Mülakatlar; İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir, Adana, Trabzon, Diyarbakır, Sakarya ve Van illerinde yapıldı. Bahsedilen 9 ilde demokrasi nöbetlerine katılan kişilerle derinlemesine mülakat ve odak grup yöntemleriyle gerçekleştirilen saha araştırmasında kişilere; 15 Temmuz gecesi sokağa çıkma motivasyonları, sokakta yaşadıkları deneyimler, sokakta kalma süreleri, darbe girişiminin başarısız olmasının nedenleri, FETÖ ve dış güçler ilişkisi, darbe girişimi sonrasında siyasal iktidarın mücadelesi, muhalefet partilerinin darbe girişimine yönelik tutumları, FETÖ'nün darbe girişimindeki rolü, darbe girişiminden önce FETÖ'ye bakış, TSK'ya ve emniyet güçlerine bakış, darbe girişimi sonrasında FETÖ'ye ve girişimi gerçekleştiren diğer unsurlara karşı mücadele yöntemleri ve darbe girişiminin başarılı olması halinde Türkiye'nin geleceğinin nasıl şekilleneceği gibi sorular yöneltildi. Katılımcılar yaş, cinsiyet ve siyasi görüş açısından dengeli bir dağılıma uygun olarak seçilmeye çalışıldı.

Görüşmelerden çıkan sonuçlar SETA araştırmacıları tarafından titizlikle analiz edilerek raporlandı ve kamuoyuna sunuldu. Daha önceden "15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması" başlığı ile rapor formatında yayınlanan bu çalışma –daha da genişletilerek– kitap formatında yeniden yayına hazırlandı. Çalışmanın genişletilmiş kitap baskısına daha önceki rapor formatında olmayan yeni sorular eklendi. Van ve Diyarbakır illeri saha çalışmasına dahil edildi. Ayrıca 7 Ağustos'ta 5 milyondan fazla kişinin katılımıyla gerçekleştirilen İstanbul Yenikapı'daki Demokrasi ve Şehitler Mitingi'nde de birçok farklı katılımcı ile görüşmeler yapılarak çalışmaya eklendi.

Çalışmanın ortaya çıkmasında emek harcayan kitabın yazarları, araştırmacılar ve asistanlara teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca saha mülakatlarını gerçekleştiren Faruk Yaslıçimen, Abdullah Erboğa, Dilruba Toklucu, Mümine Barkçin, Salihe Kaya, Rıfat Öncel, Bilgehan Öztürk, Sibel Düz, Hilal Barın, Sümeyra Yıldız, Elif Madakbaş Gülenler, Fikret Topal ve Büşra Kepenek'e katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Burhanettin Duran
SETA Genel Koordinatörü

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Mülakatlar Ankara, İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Trabzon, Adana, Van, Sakarya ve Eskişehir olmak üzere 9 il ve 12 farklı meydana 18 Temmuz-10 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk versiyonu 28 Temmuz'da yayınlanmış, kitap formatında yayınlanan ikinci baskısına İstanbul Yenikapı Demokrasi ve Şehitler Mitingi, Van ve Diyarbakır'da yapılan görüşmelerin sonuçları da eklenmiştir.

- 176 katılımcı ile yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. En çok katılımcının bulunduğu il İstanbul'dur.

- Derinlemesine görüşme yapılan kişiler 15 yaş ve üzeri Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıdır ve katılımcıların yarısından fazlası üniversite mezunudur.

- Araştırmada örneklem çeşitliliği için CHP'nin 24 Temmuz'da İstanbul Taksim'de gerçekleştirdiği Cumhuriyet ve Demokrasi Mitingi'ne de katılım sağlanmış, CHP'li seçmenlerle mülakatlar yapılmıştır.

- Meydanlara katılımda kadın ve erkek oranı birbirine yakındır. Demokrasi nöbetlerine katılanların birçoğunun meydanlara ailesi ile birlikte geldiği gözlemlenmiştir.

- Meydanlarda AK Parti'li ve milliyetçilerden oluşan sağ seçmen yoğunluktadır. Mitinglere muhafazakar Kürt seçmenin de yoğun bir şekilde katıldığı gözlemlenmiştir. Van ve Diyarbakır'da yapılan görüşmelerde bu şehirlerde ilk günden itibaren demokrasi nöbetlerine azımsanamayacak bir düzeyde katılım sağlanmıştır.

- Farklı sosyolojik ve siyasi arka plana sahip olmalarına rağmen, katılımcılar arasındaki birlik ve beraberlik duygusunu ayakta tutan temel değer “vatan” sevgisi olduğu görülmüştür.

- Katılımcıların hemen hepsi darbe girişiminin baş failini FETÖ olarak gördüklerini ifade etmiştir. Birçok kişi FETÖ’nün ülke için tehlikesini 17-25 Aralık 2013 süreci ile birlikte fark ettiğini belirtmiş ancak bu derecede büyük bir tehdit oluşturabileceğini 15 Temmuz darbe girişimi ile anladıklarını özellikle vurgulamışlardır.

- Araştırmada elde edilen bulgulara göre FETÖ’nün dış güçlerle işbirliği yaptığını söyleyen katılımcıların büyük bir bölümü, bu dış gücün ABD olduğunu düşünmektedir.

- 15 Temmuz gecesi sokağa çıkma motivasyonunda; 1) Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın insanlara sokağa çıkma çağrısının, 2) TRT’de darbe bildirisinin okunmasının, 3) Camilerden selaların okunmasının etkili olduğu gözlenmiştir.

- Farklı siyasi tabanlardan gelen 176 katılımcının hemen hepsi Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın o geceki kriz yönetimini ve süreçteki liderliğini darbenin başarısızlığını sağlayan en önemli etken olarak ifade etmiştir.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın darbe girişiminin gerçekleştiği gece uçakla Atatürk Havalimanı’na inmesi insanların özgüvenlerinin yükselmesinde önemli bir unsur olmuştur.

- 15 Temmuz gecesi Başbakan, bakanlar ve bazı kuvvet komutanlarının televizyonlarda yaptığı açıklamalar temkinli ve soğukkanlı bulunmuştur.

- Katılımcıların TSK’ya karşı oldukça sağduyulu bir yaklaşım sergilediği ve TSK içinden bu darbe girişimine karışan FETÖ unsurları ile TSK’nın geri kalan kısmını birbirinden ayırdıkları görülmüştür.

- Muhalefet partilerinin 15 Temmuz darbe girişimine yönelik tutumları hususunda katılımcılar öncelikle MHP’nin sonrasında CHP’nin duruşunu beğendiklerini ifade etmiş; HDP’nin darbeye karşı gecikmeli tavrı ise HDP’liler de dahil tüm katılımcılar tarafından eleştirilmiştir. Ayrıca CHP ve HDP’ye darbe karşıtı organizasyonların içinde yeterince yer almadıklarına yönelik eleştiriler de yapılmıştır.

- Kürt seçmen ile yapılan mülakatlarda, bazı katılımcılar HDP'nin kurumsal olarak Yenikapı Mitingi'ne davet edilmemesini eleştirirler de önemli bir kısmı ise darbe sonrası süreçte HDP yöneticilerinin darbe karşılığı bağlamında iyi bir sınav vermediğini düşünmektedir.

- Muhalefet partilerinin İstanbul Yenikapı Mitingi'ne katılımı önemli bulunmaktadır. Ancak bu birlik havasının uzun süre devam etmeyeceğine yönelik bir kanaat de mevcuttur. Ayrıca muhafazakar seçmen CHP'nin Yenikapı Mitingi'ne katılmasının toplumsal baskı sonucu gerçekleştiğini düşünmektedir.

- Darbe sonrası muhalefet ve iktidar arasındaki işbirliği katılımcılar tarafından önemli ve değerli görülmüştür. Bu anlamda muhalefet ile iktidar blokunun yakınlaşmasının oluşacak muhtemel yeni krizleri önlemede etkili olacağının altı çizilmektedir.

- Bütün katılımcılar Diyanet İşleri Başkanlığının o gece camilerden sela okutulması kararını olumlu bulmuştur.

- 20 Temmuz'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamış olduğu 3 aylık OHAL kararını farklı yaştan ve siyasi görüşten katılımcıların tamamı desteklemiştir.

- İnsanları demokrasi nöbetlerinde meydanlarda toplayan ana nedenlerden birinin darbe girişiminin toplumda yarattığı güvensizlik duygusu olduğu ifade edilmişse de katılımcıların yarıdan fazlası Türkiye'de kendilerini güvende hissettiklerini belirtmiştir.

- Darbenin önlenmesine yönelik toplumun verdiği tepkide Türkiye siyasetinde darbelere karşı oluşan negatif toplumsal hafızanın etkisi vardır. Adnan Menderes'in bir darbe sonucu idam edilmesinin hatırlatılması ve Erdoğan'a yönelik benzer bir girişimin yapıldığı vurgusu bu bağlamda önemlidir.

- Darbenin önlenmesinde Türkiye'de orta sınıfın genişlemesi, toplumsal ve siyasi özgüveninin yükselmesinin rolü büyüktür.

- AK Parti'nin uzun dönemli iktidarında birçok krizle yüzleşerek mücadele etmesi ve farklı sınavlardan geçmesi, onun siyasi öğrenme ve kriz çözme becerisini geliştirmiştir. Bu durum en net şekliyle 15 Temmuz darbe girişiminin önlenmesinde ortaya çıkmıştır.

- AK Parti'nin 27 Nisan e-muhtırasına verdiği tepki ve Erdoğan'ın 17-25 Aralık sonrası FETÖ yapılanması ile mücadelesinin önemi bu darbe girişimi sürecinde daha iyi anlaşılmıştır.
- Darbecilerin, Türkiye'de eski darbe dönemlerinin tam aksine kendilerine destek verecek blokları bulamamaları; medyanın çoğullaşması, bürokrasinin dönüşümü, darbelere karşı bilinçli bir entelektüel sermayenin oluşmasıyla doğrudan ilgilidir.
- Katılımcılar siyasi iradeden, girişimde rol alan aktörlerle ilgili kararlı bir mücadele ve hesaplaşma sürecinin yürütülmesini talep etmişlerdir.
- Benzer olayların yaşanmaması için başta istihbarat ve emniyet kuruluşları olmak üzere devletin çeşitli kademelerinde yeniden yapılanmaya gidilmesi gerektiği savunulmuştur.
- FETÖ bağlantısı nedeniyle kurum ve kuruluşlarda yapılan tasfiyelere ilişkin olarak katılımcıların üzerinde durdukları hususların başında, bu tasfiyelerin hukuksal açıdan geçerli ve güvenilir kanıtlara dayanarak yapılmasının gerekliliği gelmektedir.
- Darbecilerin yargılanması noktasında katılımcıların yarıdan fazlası idam cezası talep etmiştir. 15 Temmuz gecesi sokağa çıkanların büyük çoğunluğu olası bir idam cezası kararını desteklediklerini belirtmişlerdir.
- İdam cezasını destekleyenlerin büyük çoğunluğu bu kararın Öcalan'ı da kapsaması gerektiğini vurgulamıştır.
- Olası bir idam cezası kararına olumsuz ya da çekimser bakanların, suçluların adil yargılanma hakkının gerektiği gibi korunamayacağı endişesini taşıdıkları görülmüştür.
- Katılımcıların bir kısmı darbecilere idam cezası verilmesini savunmuş fakat konjonktürel şartlar gereği bunun çok da mümkün olmadığını ifade etmiştir. Dolayısıyla böyle düşünenlerin verilecek ceza noktasındaki ikinci tercihleri müebbet hapis cezası olmuştur.

YAZARLAR

Nebi Miş Lisans (2003) ve yüksek lisans (2005) eğitimini Sakarya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlayan Nebi Miş, doktoraasını (2012) "Türkiye'de Güvenikleştirme Siyaseti 1923-2003" başlıklı doktora teziyle Sakarya Üniversitesi'nde tamamladı. Doktora sürecinde bir yıl süre ile Belçika Katholieke Universiteit Leuven'de araştırmacı olarak bulundu. Türkiye'de güvenlik siyaseti, demokratikleşme, İslamcılık, Ortadoğu'da demokratikleşme ve Suriye konuları üzerinde çalışmakta ve Sakarya Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde dersler vermektedir.

Serdar Gülenler Lisans ve yüksek lisans eğitimini Sakarya Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde tamamlamıştır. Doktoraasını aynı üniversitede "Anayasa Yargısı Parlamento İlişkileri Ekseninde Türk Anayasa Mahkemesinin Demokratik Meşruluk Sorunu" adlı teziyle 2010 yılında tamamlamıştır. 2012-2015 yılları arasında Anayasa Mahkemesinde Raportör/Hakim olarak görev yapan Gülenler'in başlıca çalışma alanları, anayasa yargısı, insan hakları, bireysel başvuru, geçiş dönemi adaleti ve yargı politikalarıdır. Gülenler, halen Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmakta olup Anayasa Hukuku, Türkiye'nin Anayasa Düzeni ve İnsan Hakları Hukuku derslerini yürütmektedir.

İpek Coşkun Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dilbilimi Bölümü'nden 2010 yılında mezun oldu. Aynı üniversitenin Sosyoloji Bölümü'nde yan dal yaptı. Yüksek lisans öğrenimini Gazi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde "Eğitimde Eşitsizlikler" üzerine yazdığı yüksek lisans teziyle tamamladı. Halen doktora tez çalışmalarını aynı üniversitede sürdürmektedir.

Hazal Duran TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ile Türk Dili ve Edebiyatı (çift anadal) bölümlerinden 2012 yılında mezun oldu. Halen İstanbul Şehir Üniversitesi Modern Türkiye Çalışmaları Programı'nda yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir. Daha önce TRT, *Aktuell* gazetesi ve Yunus Emre Vakfı'nda görev alan Duran'ın çalışma alanları arasında politik edebiyat, Kürt meselesi, azınlıklar ve insan hakları bulunmaktadır. SETA Ankara'da Siyaset Araştırmaları biriminde araştırma asistanı olarak çalışmaktadır.

M. Erkut Ayyaz Erlangen-Nürnberg Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Hukuku bölümlerinden 2011 yılında mezun oldu. Alman DAAD bursu vesilesiyle ABD'nin North Carolina eyaletinde bulunan Duke University Political Science departmanında 2012/2013 arası bir yıllık master eğitimi aldı. ABD dönüşü Almanya Erlangen-Nürnberg Üniversitesi Siyaset Bilimi master programında uluslararası hukuk, insan hakları, Ortadoğu siyaseti ve özel ilgi alanı olarak da Türkiye siyaseti, sekülerizm, sivil-asker ilişkileri, askeri vesayet ve Türk düşünce dünyası üzerine yoğunlaşma fırsatı elde etmiştir. 2014 yılında master tezini bitirmesini müteakip mezun oldu. *Star*, *Yeni Şafak* ve *Daily Sabah* gazetelerinde yayımlanmış yazıları bulunmaktadır. SETA Ankara'da Siyaset Araştırmaları biriminde araştırma asistanı olarak görev yapmaktadır.

15

Temmuz darbe girişimine karşı toplumun verdiği mücadele Türkiye ve dünya demokrasi tarihinde önemli bir milat olmuştur. Yaşananlar, sosyal ve beşeri bilimler nezdinde üzerinde uzun yıllar çalışılması gereken sıra dışı bir tecrübedir. SETA bu çalışmalara öncülük etmek ve 15 Temmuz'un toplumsal yansımalarını doğru okumak amacıyla meydanlarda gözlemler ve görüşmeler yaparak elinizde bulunan *Demokrasi Nöbetleri: Toplumsal Algıda 15 Temmuz Darbe Girişimi* kitabını hazırlamıştır.

Kitap, Türkiye'nin büyükşehirlerinden olan Ankara, İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Trabzon, Adana, Van, Sakarya ve Eskişehir illerinde on iki meydanda 18 Temmuz-10 Ağustos tarihleri arasında demokrasi nöbetlerine katılan 176 kişi ile gerçekleştirilen saha araştırmasının bulgularını içermektedir.

Nöbetlere katılanlarla yapılan derinlemesine mülakatlar aracılığıyla toplumun darbe girişimine dair geliştirdiği bilincin kodları, darbe girişimine dair algıları üzerinden tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu mülakatlarda sorulan sorular vasıtasıyla 15 Temmuz gecesi sokağa çıkma motivasyonları, sokakta yaşadıkları deneyimler, sokakta kalma süreleri, darbe girişiminin başarısız olmasının nedenleri, FETÖ ve dış güçler ilişkisi, darbe girişimi sonrasında siyasal iktidarın mücadelesi, muhalefet partilerinin darbe girişimine yönelik tutumu, FETÖ'nün darbe girişimindeki rolü, darbe girişiminden önce FETÖ'ye bakış, TSK'ya ve emniyet güçlerine bakış, darbe girişimi sonrasında FETÖ'ye ve girişimi gerçekleştiren diğer unsurlara karşı mücadele yöntemleri ve darbe girişiminin başarılı olması halinde Türkiye'nin geleceğinin nasıl şekilleneceği konuları detaylı bir biçimde ele alınmıştır. 15 Temmuz'un toplumsal hafızada baki kalması için benzer çalışmaların yapılması elzemdir. *Demokrasi Nöbetleri: Toplumsal Algıda 15 Temmuz Darbe Girişimi* kitabı bu konuda yapılacak çalışmalar için öncü niteliğindedir.

